

درباره قانون سرمایه گذاری خارجی

مجموعه قوانین و مقررات ناظر بر سرمایه گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران شامل قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاریهای خارجی و آئین نامه اجرائی آن و نیز قوانین ناظر بر راه اندازی و اداره فعالیتهای اقتصادی در کشور می باشد. در حالیکه به سرمایه گذاران بالقوه توصیه می شود تا نسبت به قوانینی که مستقیماً به منافع آنان مربوط می گردد آگاهی کامل داشته باشند آشنایی با قوانین معینی نظیر قوانین مربوط به تشکیل و اداره شرکتها (قانون تجارت) ثبت شرکت، شعب و نمایندگیهای خارجی، مقررات صادرات و واردات، مالیات، حمایت از مالکیت معنوی و صنعتی، مقررات مربوط به اتباع خارجی (ورود، اقامت و پروانه کار)، بانکداری و بیمه، مقررات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که برای انجام امور روزمره شرکت ضروری است، نیز مورد تأیید قرار می گیرد.

برخی از پیشرفتهای حاصل از قانون جدید در حوزه سرمایه گذاریهای خارجی عبارتند از:

گسترش حوزه فعالیت سرمایه گذاران خارجی از جمله امکان پذیر شدن سرمایه گذاری در زیرساختها،

به رسمیت شناختن روشهای جدید سرمایه گذاری افزون بر سرمایه گذاری مستقیم خارجی، نظیر تامین (Project Financing) مالی پروژه‌های، ترتیبات بیع متقابل (Buy Back) و انواع روشهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT)،

فرایند کوتاه و سریع درخواست پذیرش و تصویب سرمایه گذاری خارجی،

ایجاد تشکیلات واحد با نام مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی در سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران به منظور حمایت متمرکز و موثر از فعالیتهای سرمایه گذاران خارجی در ایران،

آزادسازی بیشتر سازوکارهای ارزی برای استفاده هرچه بیشتر توسط سرمایه گذاران خارجی،

معرفی گزینه های حقوقی جدید ناظر بر رابطه میان دولت و سرمایه گذاران خارجی،

تصویب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی و نیز تصویب آئین نامه اجرائی آن از سوی هیات دولت، به وضوح بخشی مهم از مجموعه اصلاحات صورت پذیرفته در ساختار اقتصاد کلان، ساز و کارهای اساسی آن می باشد. روند تقاضا برای

سرمایه گذاری خارجی در ایران متعاقب تصویب قانون جدید، حاکی از آن است که محیط اقتصادی و رژیم حقوقی و نظارتی جدید، موجد سرمایه گذاری خارجی باقوه

عظیمی شده که با تمرکز تلاش ها بر انتقال شفاف آخرین تحولات در پویای اقتصادی و چارچوب های سرمایه گذاری خارجی کشور، با سرعت بیشتری از قوه به فعل خواهد رسید .

مهمترین نکات قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

1. ویژگیهای عمومی : دولت جمهوری اسلامی ایران از سرمایه گذاری خارجی اشخاص خارجی، چه اشخاص حقیقی و چه حقوقی، در کلیه عرصه های فعالیت اقتصادی استقبال میکند . طبق ماده (1) قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی اصطلاح سرمایه گذار خارجی به صورت اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و نیز اتباع و شرکتهای ایرانی چه مقیم داخل و چه خارج تعریف گردیده است . سرمایه گذاران خارجی با وارد کردن سرمایه خارجی، که بصورتی بسیار گسترده و متنوع تعریف گردیده است و می تواند نقد یا غیر نقد ، ماشین آلات و تجهیزات، مواد اولیه، قطعات یدکی ، خدمات تخصصی و یا حقوق معنوی بوده و به منظور سرمایه گذاری در صنعت ، معدن، کشاورزی یا خدمات باشد، واجد شرایط برخورداری از تسهیلات و مزایای فراهم شده توسط قانون می باشند. البته این تسهیلات و مزایا به سرمایه گذارانی اعطا خواهد گردید که مجوز سرمایه گذاری اخذ کنند. بطور کلی سرمایه گذاری خارجی برای همه سرمایه گذاران آزاد می باشد اما تسهیلات و مزایای مذکور تنها به سرمایه گذارانی اعطا خواهد گردید که متقاضی پوشش حمایتی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی باشند و به این منظور درخواست سرمایه گذاری خود را به سازمان سرمایه گذاری که نهاد مرکزی مسئول دریافت درخواست ها ، صدور مجوز سرمایه گذاری و حمایت از منافع سرمایه گذاران خارجی در تمام طول عمر فعالیت آنها، صرف نظر از نوع و نحوه سرمایه گذاری می باشد، ارائه دهند. در واقع قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی کلیه حقوق و منافع سرمایه گذاران خارجی را به رسمیت شناخته شده و در مقابل ریسکهای غیر تجاری مصون نموده است و افزون بر این، دولت ایران را نه تنها برای تسهیل جریان آزادانه بازگشت سرمایه بلکه برای جبران خسارت کامل و عادلانه آن دسته از اعمال خود که منجر به سلب مالکیت و یا ایجاد وقفه در فعالیتهای سرمایه گذار خارجی گردند متعهد و مسئول می شناسد.

باید توجه داشت که در قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی هیچ نوع محدودیت قانونی از حیث نوع، روش یا حجم سرمایه گذاری ، سهم سرمایه ، بازگشت سود و سرمایه و یا روابط داخلی مابین شرکای یک طرح سرمایه گذاری وضع نگردیده است .

2. ریسک های تحت پوشش : به طول کلی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی امنیتی تمام و کمال در برابر ریسک هایی که معمولاً به عنوان ریسکهای غیر تجاری از آنها یاد می شود فراهم نموده است . این ریسکها معمولاً توسط موسسات اعتبارات صادراتی و بیمه سرمایه گذاری بیمه می شوند . ریسکهای مربوط به نقل و

انتقالات سرمایه و سلب مالکیت اصلی ترین ریسک‌هایی هستند که به سرمایه گذاری در یک کشور پذیرنده سرمایه منتسب می شوند. در مسائل مربوط به نقل و انتقال سود و همچنین بازگشت سرمایه، قانون تشویق و حمایت خارجی کلیه حقوق سرمایه گذاران را از طریق تسهیل انتقال و فراهم ساختن ارز مورد نیاز برای انتقال محترم می شمارد. در حقیقت، قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی حق نقل و انتقال را به عنوان اساسی ترین حق سرمایه گذاران به رسمیت شناخته است. هیچ محدودیتی در خصوص حجم سود انتقالی و همچنین حجم سرمایه یا منافع سرمایه ای برگشتی وجود ندارد. در زمینه سلب مالکیت و ملی کردن دارایی های سرمایه گذاران خارجی، قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی حقوق سرمایه گذاران برای دریافت غرامت به ماخذ ارزش منصفانه و بازاری داراییهای سلب مالکیت شده در روز قبل از وقوع سلب مالکیت را به رسمیت می شناسد.

علاوه بر موارد فوق، قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی حقوق سرمایه گذاران خارجی در مواردی که در نتیجه تصویب قانون و یا تصمیم دولت، اجرای یک پروژه متوقف یا دچار وقفه گردد را نیز به رسمیت شناخته است. در چنین مواردی، دولت مکلف به پرداخت تعهدات سررسید شده سرمایه گذار خارجی می باشد.

3. تسهیلات فراهم شده: قانون تشویق و حمایت سرمایه های خارجی تسهیلات فراوانی را همسو و معطوف به تامین منافع سرمایه گذاران خارجی ایجاد و فراهم نموده است. تاسیس مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی در محل سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران که امکان دسترسی مستقیم به سازمان ها و موسسات دولتی از طریق نمایندگان مقیم آن سازمانها و جمع آوری روز آمد ترین اطلاعات دست اول از موسسات ذیربط را بدون نیاز به مراجعه به آن موسسات برای تازه واردین، اعم از ایرانی و خارجی، میسر ساخته است از جمله تسهیلات مهمی است که قانون توسط فراهم شده است. درحقیقت مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی به مثابه یک ایستگاه واحد طراحی گردیده تا پاسخگوی نیازهای سرمایه گذاران بوده و در زمان و انرژی آنان در مراحل تصمیم گیری و اجرای پروژه، از مطالعات اولیه درخصوص توجیه پذیری طرح، جمع آوری اطلاعات درخصوص چارچوبهای قانونی و کارهای مقدماتی اخذ مجوز سرمایه گذاری گرفته تا مراحل عملیاتی پروژه که ممکن است نیاز به هماهنگیها و پیگیریهای خاص به منظور تحقق طرح سرمایه گذاری داشته باشد، صرفه جویی گردد.

از نظر قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، سرمایه گذاران خارجی از رفتار مشابه و برابر با سرمایه گذاران داخلی برخوردار خواهند شد. هیچ تبعیضی نسبت به سرمایه گذاران خارجی وجود ندارد و کلیه تسهیلات، مزایا و معافیتها بطور یکسان به سرمایه گذاران خارجی و داخلی تعلق خواهد گرفت. در هر حال یک رفتار

کامله الوداد نیز برای سرمایه‌گذارانی که دولت ایران اقدام به عقد یک قرارداد دو جانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوعه آنان نموده است نیز قابل اعمال است که رفتار مطلوبتری را نسبت به رفتار یکسان برای آنان فراهم می‌سازد .

افزون بر موارد فوق ، قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی گزینه‌های قانونی جدیدی را در زمینه روابط میان دولت و سرمایه‌گذاران فراهم ساخته است که نمادی از رویکرد پذیرا و سازنده دولت ایران در جهت حراست از منافع سرمایه‌گذاران خارجی است . موارد متعددی در قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی و همچنین آئین‌نامه اجرائی آن وجود دارد که بر آزادی سرمایه‌گذاری خارجی در انتخاب بهترین گزینه از میان گزینه‌های مختلف که با انتظارات وی سازگارتر می‌باشد تاکید نموده است. در میان آنها می‌توان به انتخاب درصد سهم سرمایه ، مدیریت ، تقاضای غرامت ناشی از سلب مالکیت ، درخواست پوشش حمایتی تکمیلی جهت دریافت غرامت ناشی از مداخله دولت، تا طیف گسترده‌ای از گزینه‌های نقل و انتقال مشتمل بر دسترسی به سیستم بانکی و همچنین دسترسی به درآمدهای صادراتی و دیگر درآمدهای ارزی و موارد مشابه اشاره نمود .

در انتها (اما نه از آن رو که اهمیت کمتر داشته اند) بایستی به مجموعه‌ای از تسهیلات درحوزه صدور روادید ورود و خروج ، پروانه اقامت و اشتغال برای سرمایه‌گذاران ، مدیران و روسا، کارشناسان و بستگان درجه اول آنها قرارداد. این تسهیلات بصورت بلندمدت ارائه داده می‌شوند و با امکان پذیرفتن ساختن حضور و نظارت مستمر سرمایه‌گذاران خارجی بر دارائی‌های خود باعث آرامش و اطمینان خاطر آنان می‌گردند

4. افق دید وسیع : قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی امکان سرمایه‌گذاری در کلیه حوزه‌های فعالیت اقتصادی در ایران را فراهم می‌سازد. در حقیقت هیچ عرصه‌ای بجز حوزه‌های مربوط به تسلیحات، مهمات و امنیت ملی بر روی سرمایه‌گذاری خارجی مسدود نمی‌باشد . برطبق ماده (3) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی ، سرمایه‌گذاری خارجی به دو طریق زیر قابل انجام هستند:

الف- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کلیه حوزه‌های مجاز برای بخش خصوصی ایرانی از طریق مشارکت مستقیم در سرمایه‌شرکتهای ایرانی چه در طرحهای جدید یا در شرکتهای موجود . همانگونه که پیشتر تشریح گردید درصد سهم سرمایه‌گذاران خارجی در اشخاص حقوقی ایرانی ، بر خلاف آنچه شایع بود که سرمایه‌گذاران خارجی قادر به حفظ بیش از 49% از سهام در ایران نمی‌باشند، محدود نشده است. چنین محدودیتی کاملاً نامربوط و حتی با سیاست عمومی دولت در زمینه پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی و قانون جاری در تضاد می‌باشد .

ب- سرمایه‌گذاری “غیرمستقیم” خارجی به شکل ترتیبات قراردادی که امکان انجام هر نوع سرمایه‌گذاری تعریف شده درقانون تشویق سرمایه‌گذاری خارجی، بجز سرمایه

گذاری مستقیم را فراهم می‌سازد. گرچه ترتیباتی که در قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی به رسمیت شناخته شده اند محدود به ترتیبات مشارکت مدنی، بیع متقابل (Buy Back) و انواع روشهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT) می‌باشند اما هریک از ترتیبات فوق خود به انواع مختلفی تقسیم بندی می‌شوند. به عنوان مثال می‌توان به انواع مختلف روشهای ساخت، تملیک، بهره برداری و انتقال (BOOT)، ساخت تملیک و بهره برداری، ساخت، اجاره و انتقال (BLT)، بازسازی، بهره برداری و انتقال (ROT) و نظایر آنها و همچنین ترتیبات تامین مالی پروژه ای و تقسیم سود اشاره نمود. به بیان دیگر هر نوع سرمایه گذاری که در آن سرمایه گذار خارجی مایل یا واجد شرایط لازم برای داشتن سهمی از سرمایه و مالکیت شرکت مشترک نباشد در این طبقه وسیع که با عنوان سرمایه گذاری "غیر مستقیم" شناخته می‌شود جا می‌گیرد.

صرف نظر از نوع سرمایه گذاری، سرمایه خارجی طبق تعریف قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی، نه تنها شامل وجوه هزینه شده جهت اخذ بخشی از سهم سرمایه می‌شود بلکه شامل وجوهی که ممکن است برای یک بنگاه ایرانی در شکل اعتبارات و تسهیلات مالی (وام سهامدار و تامین مالی شخص ثالث) فراهم گردد نیز اطلاق می‌گردد. بر طبق قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی اصطلاح سرمایه خارجی هر دو مورد فوق را در بر می‌گیرد. نحوه رفتار با وام در چارچوب قانون به درخواست و موافقت سرمایه گذار خارجی بستگی دارد. دو گزینه در اختیار سرمایه گذاران و تامین کنندگان مالی قرار داده شده است: یک گزینه پذیرش وام به مثابه بخشی از سرمایه گذاری خارجی در طرح سرمایه گذاری می‌باشد. در این حالت بازپرداخت وام بسته به عملکرد اقتصادی طرح و بدون وجود هرگونه پوشش حمایتی دیگری از طریق صدور یک ضمانتنامه بازپرداخت از سوی دولت، سیستم بانکی و یا شرکتهای دولتی می‌باشد. شق دیگر پرداخت وام به مثابه گزینه ای مستقل جهت تامین مالی و خارج از پوشش قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی می‌باشد. در این حالت بازپرداخت وام می‌تواند با یک ضمانتنامه صادره از سوی دولت، نظام بانکی یا شرکتهای دولتی پشتیبانی گردد. مختصر آنکه پوشش قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی تنها برای وجوهی که به عنوان سرمایه گذاری وارد کشور می‌شوند فراهم است و نه برای وجوهی که بازپرداخت آنها با ابزارهای بانکی تضمین گردیده است.

خدمات سرمایه گذاری خارجی

راهنمای پذیرش سرمایه گذاری در ایران

دولت جمهوری اسلامی ایران ضمن استقبال از سرمایه گذاری خارجی در ایران از کلیه سرمایه گذاران خارجی درخواست می نماید که قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (قانون) و آئین نامه اجرایی آن را (آئین نامه) با دقت و توجه کافی مطالعه فرمایند تا ضمن آشنایی با حقوق خود، تسهیلات و حمایت های ناشی از سرمایه گذاری در چارچوب این قانون از تعهدات و الزامات قانونی خود در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی نیز مطلع شوند.

* در این راهنما ابتدا بطور خلاصه به روند بررسی درخواست سرمایه گذاران خارجی در سازمان سرمایه گذاری تا مرحله صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی. سپس موادی از قانون و آئین نامه اجرایی آن که به تضمین های قابل ارائه به سرمایه گذار، حقوق و تسهیلات و حمایت های ناشی از سرمایه گذاری در چارچوب قانون مذکور و همچنین تعهدات و الزامات قانونی سرمایه گذار خارجی اشاره مینماید را توضیح میدهد. و در بخش پایانی نیز چگونگی ورود و نحوه ثبت سرمایه های خارجی در سازمان سرمایه گذاری پس از صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی

1- روند بررسی درخواست سرمایه گذاران خارجی در سازمان سرمایه گذاری تا مرحله صدور مجوز.

سرمایه گذاران خارجی که قصد دارند در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی در ایران سرمایه گذاری نمایند در مرحله نخست می بایست درخواست سرمایه گذاری خود را در چارچوب فرم مخصوصی * که از طریق سازمان (مراجعه حضوری یا سایت اینترنتی سازمان) قابل دریافت می باشد تکمیل و به سازمان ارائه نمایند. درخواست سرمایه گذار خارجی توسط سازمان در هیأت سرمایه گذاری خارجی مطرح و تا مرحله صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی مورد پیگیری قرار خواهد گرفت. کلیه مراحل مربوطه از زمان ارائه درخواست سرمایه گذار به سازمان تا صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی ارائه شده است.

* انتخاب فرم بستگی به روش سرمایه گذاری خارجی و توافقی است که بین طرفین مشارکت (سرمایه گذار داخلی و خارجی) صورت می پذیرد. این فرم می بایست به زبان انگلیسی ارائه شود مگر در مواردی که سرمایه گذار خارجی یک ایرانی مقیم خارج یا از کشورهای فارسی زبان شامل تاجیکستان و افغانستان باشد

2- پوشش های تضمینی و حمایتی:

* تضمین پرداخت غرامت در صورت ملی شدن و سلب مالکیت، (ماده 9 قانون)

* تضمین جبران زیان ناشی از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه های مالی در سرمایه گذاریهای خارجی به روش ترتیبات قراردادی بر اثر وضع قانون و یا تصمیمات دولت، (ماده 17 قانون و ماده 26 آئین نامه)

* تضمین خرید کالا و خدمات تولیدی طرح سرمایه گذاری خارجی در مواردی که دستگاه دولتی خریدار انحصاری و یا عرضه کننده کالا و خدمات تولیدی به قیمت رایانه ای است. (ماده 11 آئین نامه)

• حقوق و تسهیلات:

* برخورداری سرمایه گذاری خارجی از حقوق، حمایت ها و تسهیلات یکسان با سرمایه گذاری داخلی، (ماده 8 قانون)

* انتقال آزادانه اصل سرمایه و منافع ناشی از سرمایه گذاری در کشور بصورت ارز و یا کالا، (مواد 13-18 قانون)

* امکان سرمایه گذاری خارجی بصورت صد در صد در طرح های سرمایه گذاری، (ماده 4 آئین نامه)

* پذیرش سرمایه گذاری خارجی در کلیه زمینه های تولیدی، صنعتی و کشاورزی، حمل و نقل ارتباطات، خدمات و تأمین آب و برق و گاز و انرژی

* امکان ارجاع اختلافات سرمایه گذاری به مراجع بین المللی، (ماده 19 قانون)

* امکان تملک زمین به نام شرکت (ثبت شده در ایران) در سرمایه گذاریهای مشترک، (ماده 34 آئین نامه)

* ارائه تسهیلات روادید اقامت سه ساله در ایران برای سرمایه گذاران خارجی، مدیران، کارشناسان و بستگان درجه یک آنها و امکان تمدید آن، (ماده 20 قانون و 35 آئین نامه)

* تصمیم گیری نسبت به درخواست های سرمایه گذاران خارجی حداکثر ظرف مدت 45 روز، (ماده 6 قانون). (لطفاً به زیرنویس نمودار شماره (1) توجه گردد.)

* انتخاب روش سرمایه گذاری در طرح مورد نظر بصورت سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) یا ترتیبات قراردادی از جمله روشهای BOT، بای بک و مشارکت مدنی توسط سرمایه گذار، (ماده 3 قانون)

* پذیرش سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی که با سرمایه منشأ خارجی در کشور سرمایه گذاری مینمایند و اعطای تسهیلات و حمایت های قانون تشویق و حمایت سرمایه گذار خارجی به آنها. (ماده 1 قانون).

* سرمایه گذار خارجی می بایست، از میان فهرست موسسات حسابرسی تایید شده عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که توسط سازمان سرمایه گذاران تهیه شده است یک موسسه حسابرسی را بمنظور تأیید گزارشات مالی و سالانه طرح خود انتخاب نماید. (مواد 22 و 23 و 1 آئین نامه).

3- تعهدات و الزامات حقوقی سرمایه گذار:

* درخواستهای سرمایه گذاران خارجی بمنظور پذیرش، ورود، بکارگیری، خروج سود و سرمایه در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی می بایست صرفاً به سازمان سرمایه گذاری تسلیم و از آن طریق اقدام گردد. (ماده 5 قانون).

* هر گونه تغییر در نام، نشانی، شکل حقوقی و تابعیت سرمایه گذار خارجی و تغییرات بیش از 30 درصد در مالکیت وی می بایست توسط سرمایه گذار خارجی به اطلاع سازمان رسانده شود. (ماده 33 آئین نامه).

* چنانچه سرمایه گذار خارجی قصد واگذاری سرمایه گذاری خود به سایر سرمایه گذاران را داشته باشد ضروریست سازمان سرمایه گذاری را مطلع نماید. در صورت واگذاری به سرمایه گذاری خارجی دیگر ضروریست اقدامات لازم درخصوص موافقت هیأت و اخذ مجوز از طریق سازمان معمول گردد. (ماده 10 قانون).

* کلیه درخواستهای سرمایه گذار خارجی در موارد انتقال سود، سرمایه و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع قانون می بایست مستند به گزارش موسسه حسابرسی عضو حسابرسان رسمی ایران به سازمان ارائه گردد. (مواد 22 و 23 آئین نامه).

* ظرف مدت تعیین شده در مجوز سرمایه گذاری خارجی که معمولاً 6 ماه است، سرمایه گذار موظف به وارد نمودن بخشی از سرمایه به کشور برای اجرای طرح مصوب میباشد. در صورت عدم ورود سرمایه ظرف مدت مذکور و به منظور ممانعت از ابطال مجوز صادره ضروری است سرمایه گذار دلایل و توجیحات لازم را برای تمدید مدت اعتبار مجوز به سازمان ارائه نماید. (ماده 32 آئین نامه).

* سرمایه گذار خارجی موظف است ورود سرمایه های خود را از جمله سرمایه نقدی و غیرنقدی در چارچوب مجوز سرمایه گذار خارجی صادره به سازمان سرمایه گذاری اعلام نماید تا در سازمان به ثبت رسیده و تحت پوشش حمایتی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی قرار گیرد. عدم ثبت سرمایه های وارده در سازمان به معنای عدم پوشش قانونی و حمایتی به سرمایه های مذکور میباشد. (ماده 11 قانون و ماده 24 آئین نامه).

* ایرانیانی که قصد دارند با سرمایه منشأ خارجی در ایران سرمایه گذاری و تحت پوشش قانون تشویق و حمایت قرار گیرند می بایست در خارج از کشور فعالیت اقتصادی و تجاری داشته و مستندات مربوطه را به سازمان سرمایه گذاری ارائه نمایند. (ماده 5 آئین نامه).

* پذیرش سرمایه گذاری خارجی در بنگاهها و شرکت های اقتصادی موجود ایرانی (خرید سهام) مشروط به ایجاد ارزش افزوده در واحد اقتصادی مورد نظر پس از خرید سهام میباشد. (ماده 7 آئین نامه).

4- سایر مزایا و تسهیلات :

* سرمایه گذاران خارجی میتوانند بخشی از سرمایه خود را از منابع داخلی و خارجی بصورت وام تهیه نمایند. بدیهی است تضمین تعهدات بازپرداخت وام اخذ شده برعهده وام گیرنده است.

* سرمایه خارجی میتواند به شکل ارز نقدی، ماشین آلات و تجهیزات، مواد اولیه، دانش فنی و سایر اشکال حقوق مالکیت معنوی به کشور وارد و تحت پوشش قانون تشویق و حمایت قرار گیرد. نحوه ورود و ثبت آورده سرمایه گذار خارجی در نمودار شماره (2) مشخص شده است.

* هشتاد درصد درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق توسعه یافته به مدت 4 سال از مالیات معاف می باشد.

* 100 درصد درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت 10 سال مشمول مالیات نخواهد بود.

* تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی سالانه از پرداخت 50 درصد مالیات متعلقه معاف هستند.

* 100 درصد درآمد ناشی از صادرات کالاهای صنعتی و کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیل آن از شمول مالیات معاف است.

* 50 درصد درآمد ناشی از صدور کالاهایی که با هدف توسعه صادرات غیر نفتی به خارج صادر می شوند از شمول مالیات معاف است.

* 100 درصد درآمد حاصل از صدور کالاهای ترانزیت وارده به کشور از شمول مالیات معاف است.

* سرمایه گذاری مجدد شرکتهای تعاونی و خصوصی با هدف توسعه، بازسازی و تکمیل واحد صنعتی و معدنی موجود از 50 درصد مالیات متعلقه معاف خواهد بود

قانون جلب و حمایت از سرمایه های خارجی - منطقه ویژه اقتصادی

فصل اول - تعاریف

ماده 1

اصطلاحات و عبارات بکاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد :

قانون – قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.

سرمایه‌گذار خارجی – اشخاص حقیقی یا حقوقی غیر ایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشاء خارجی که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (6) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی – انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیر نقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد :

الف – وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود،

ب – ماشین آلات و تجهیزات،

ج – ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی،

د – حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی،

هـ – سود سهام قابل انتقال سرمایه‌گذار خارجی،

و – سایر موارد مجاز با تصویب هیأت دولت.

سرمایه‌گذاری خارجی – بکارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری.

مجوز سرمایه‌گذاری – مجوزی که برطبق ماده (6) این قانون برای هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی صادر می‌شود.

سازمان – سازمان سرمایه‌گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (5) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارائی مصوب 1353.4.24.

هیأت – هیأت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (6) این قانون.

فصل دوم – شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده 2

پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌بایست به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات بر اساس ضوابط زیر صورت پذیرد:

الف - موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن‌آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات شود.

ب - موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اخلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی نشود.

ج - متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د - سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از بیست و پنج درصد (25%) و در هر رشته، از سی و پنج درصد (35%) بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد.

سرمایه‌گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبت‌ها معاف است.

تبصره - قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب 1310.3.16 کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد.

ماده 3

سرمایه‌گذاری‌های خارجی که بر اساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف - سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.

ب - سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روش‌های «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع

حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانکها و یا شرکتهای دولتی نباشد.

تبصره - مادام که سرمایه خارجی موضوع روشهای «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»

مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده‌است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده 4

سرمایه‌گذاری دولت یا دولتهای خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکتهای دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم - مراجع ذیصلاح

ماده 5

سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به‌کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم‌گردد.

ماده 6

به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع

ماده (5)، هیأتی با نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور

اقتصادی و دارائی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با تایید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارائی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیأت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (2) این قانون می‌باشد.

تبصره - سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید

ماده 7

به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ‌کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

تضمین و انتقال سرمایه خارجی

ماده 8

سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایتها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به‌طور یکسان برخوردار می‌باشند.

ماده 9

سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی‌شدن قرار نخواهد گرفت مگر برای منافع عمومی، به‌موجب فرآیند قانونی، به روش غیرتبعیض‌آمیز و درمقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

تبصره 1 - تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی‌شدن به هیأت تسلیم شود.

تبصره 2 - اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی‌شدن براساس ماده (19) این قانون حل و فصل خواهد شد.

ماده 10

واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده 11

سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف - وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب - وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج - ارقام غیر نقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذیصلاح.

تبصره - ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده 12

نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک نرخی بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده 13

اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش آگهی سه ماهه به هیأت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده 14

سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیأت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی قابل انتقال به خارج است.

ماده 15

پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه‌گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیأت و تأییدوزیر امور اقتصادی و دارائی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده 16

انتقالات موضوع مواد (13)، (14) و (15) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (3) این قانون قابل انجام است.

ماده 17

تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (13)، (14) و (15) به روش‌های زیر میسر است :

الف - خرید ارز از نظام بانکی.

ب - از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به‌کار گرفته شده است.

ج - صادرات کالاهای مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیأت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌رسد.

تبصره 1 - بکارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

تبصره 2 - در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (3) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود، زیان حاصل حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیأت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می‌رسد.

تبصره 3 - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و

دارائی تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره 4 – چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده 18

خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

فصل ششم – حل و فصل اختلافات

ماده 19

اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های

موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل‌نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم – مقررات نهایی

ماده 20

دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور

رواید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها بر اساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره – موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارائی حل و فصل می‌شود.

ماده 21

سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به

سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده 22

کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان بر اساس ماده فوق عمل نماید.

ماده 23

وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده 24

سرمایه‌های خارجی که قبلاً بر اساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغویاً تغییر می‌یابد که لغویاً تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده 25

آیین‌نامه اجرائی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.